

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek.

N°. 26.

5. Marca 1819.

Na gazetę Lwowską, która i nadal wychodzić będzie co dzień, wyjąwszy Niedziele i Święta uroczyste, przysyła się prenumerata po Dwanaście Reńskich W. W. za czas od 1go Rwiertnia do ostatniego Czerwca r. b. PP. Prenumeratorowie zechcą przeto zamówić ją przed upłynieniem b. m., w Ekspedycyi C. K. naczelnego Urzędu pocztowego we Lwowie, albo u najbliższych Urzędów pocztowych na prowincyi.

W kantorze gazety można jeszcze dostać kilka egzemplarzy Rozmaitości, wydawanych jako przydatek do gazety Lwowskiej w latach 1817 i 1818, po 24 ZR. W. W. za dwa tomy.

Wiadomości krajowe.

Gazeta Klagenfurtska umieściła: „N. N. Cesarstwo Ichmość ratzyli zabawić tu przez Sobotę t. i. dzień 13. Lutego. Obadwa Gubernatorowie Styryi i Karynty i ludzie Illyryi, niemniej Duchowieństwo, Stany, i Naczelnicy Władz cywilnych i wojskowych, iako też i C. K. Urzędy, mieli to szczęście przed południem złożyć N. Panu swoy hołd i uszanowanie, poczem N. Pan aż do południa dawał każdemu posłuchanie. N. Cesarzowa Jmć zwiedziła tym czasem szpital Elizabetanek, rozmawiała z chorymi, nawet z najsłabszymi z godną podziwienią uprzejmością i wrodzoną Sobie łagodnością, wzywała ich do cierpliwości i pocieszała nadzieją przedkiego ozdrowienia, zostawiwszy pamiętkę prawdziwej Cesarzkiej hojności. Ztamtąd udała się N. Pani do klasztoru Urszulinek i uszczęśliwiła obecnością Swoją wszystkie szkoły tam będące, odprawiała Sama popis szkolny z panienkami w różnych przedmiotach, pochwałała, i zachęcała je do rozczulającej łagodności i miłości do dalszej pilności. W południe dał N. Pan stół otwarty w zamku Stanowym. Po obiedzie zaś rozkazał aby pułk piechoty Włoskiej Ferdynanda Wimpfen, stojący tu załogą z rozwiniętymi chorągwiami i przy Tureckiej muzyce, przeciągał w obliczu Jego C. Mci przed zamkiem. Monarcha okazał zupełnie ukontentowanie Swoie z powodu piękney postawy wojskowej tego dobrze urządzonego i w obrotach wojennych wyćwiczonego pułku, wyznaczył oraz dla każdego żołnierza począwszy od Feldwebła podwójny żołt trzydniowy, dla muzyki 200 ZR., a dla żołnierzy trzymających straż w zamku 300 ZR. w W. W. Potem dawał N. Pan znowu posłu-

chanie, a N. Pani raczyła tak, iak N. Pan przed południem, przyzwoać Stany, Władze duchowne, cywilne i wojskowe. — Wieczorem zaszczytli NN. Cesarstwo Ichmć wraz z Arcyksiężniczką Karoliną tutejszy teatr miejski, gdzie przy oświeceniu zewnętrzney części widowni, grano dwie komedye: „Mundur Marszałka polnego Wellingtona,“ i „Radca Wydziału edukacyynego,“ przez P. Kocobne. Na wstępie powitała NN. Państwa licznie zgromadzona publiczność, wśród odgłosów trąb i kotłów, głośnemi, i nieprzerwanemi okrzykami radości. NN. Cesarstwo Ichmć, wymówiwszy Sobie, aby ani zapowiedzianej stosowneysztułki nie dawano, ani przygotowanych uroczystości nie czyniono, przytomnymi byli całej pierwszej komedyi, i zdawało się, że byli hontenci z gry aktorów; iakoż kazali wyliczyć Dyrekcji teatralney dla towarzystwa aktorów, prawdziwie Cesarzki podarunek. Po teatrze powrócili N. N. Cesarstwo Ichmć do zamku, gdzie muzyka pułku Wimpfen grała przy pochodniach na dziedzińcu zamkowym. Miasto oświecono powtórnie. — W Niedziele o godzinie pół do 8mej, po wystuchaniu Mszy S. opuścili NN. Cesarstwo nasze miasto, i puścili się w dalszą podróż przez Villach. Błogosławieństwa nasze towarzyszą wszędzie tej Najjaśniejszej Parze, a sładka pamięć krótkiego szczęścia, któreśmy mieli, oglądając Ich oblicze, nigdy z wiernych serc naszych nie wygaśnie.“

Książę Paweł Esterhazy, C. K. Poseł przy Dworze Angielskim wyjechał z Wiednia do Londynu. — Dnia 2go Lutego zmarł w Wiedniu w 81wszym roku swiego życia, Józef Jan Hrabia Wilczek, dziedziczny Pan Huleczynu i Guttenlandu, C. K. Szambelan, rzeczywisty tajny Radca, Kawaler or-

deru złotego runa i W. Marszałek nadworny. — Jeden z wyższych Urzędników Stanu odstąpił Wiedeńskiemu funduszowi inwalidów 10,000 ZR., ofiarowane mu blankietem, datowanym dnia 26go Stycznia 1815 w podarunku od pewney strony, przy poleceniu swej sprawy.

Z Wenecyi dnia 3go Lutego. — Zaxara morowa, która od kilku miesięcy zbliżała się do nas i zagrażała nas swą chłostą, gdyby nie przedsięwzięto natychmiast naydzielniejszych przeciwko niej kroków, ustała inż wcale. Z tego powodu Królewska Administracyja muni-cypalna porozumiawszy się z Patriarchą, rozporządziła trzydniowe modły, na podziękowanie Naywyższemu za odwrócone niebezpieczeństwo.

Wiadomości zagraniczne.

Indyje Wschodnie.

— Do Anglii nadeszła przez Madras wiadomość z Ceylonu, że tameczny pretendent korony, który był główną sprężyną ostatnich tak niebezpiecznych buntów, wraz z swoim pierwszym Ministrem Kappitipolą, dostał się w niewolę Angielską; przez co i niepokoje tameczne za usmierzone poczytują.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Kongressowi Zjednoczonych Stanów przelożono różne papiery ważne, a mianowicie: rapport P. Blanda, o stanie Państwa Chilijskiego; list P. Prinsetta, o stanie Ameryki południowej, indziej Korrespondencyę P. Onisa Posła Hiszpańskiego i P. Irwinga, Posła Zjednoczonych Stanów z P. Pizarrem Ministrem Hiszpańskim, względem odstąpienia Floryd. Co się tycze ostatniego tego przedmiotu, umieścił dziennik Amerykański National-Intelligencer, umowę, zawartą między P. Monroe Prezydentem Zjednoczonych Stanów a P. Onisem Posłem Hiszpańskim, która przelożoną bydz ma do potwierdzenia N. Królowi Hiszpańskiemu i Kongressowi, a którey nayistotniejsze punktą są: 1.) Zjednoczone Stany nie pochwalają wtargnienia do Floryd przez Jenerała Jacksona; 2.) Obiedwie Florydy odstąpione zostają Zjednoczonym Stanom; artykuły 3ci i 4ty tyczą się granic, które od zachodu stanowi rzeka S. Troycy w Prowincyi Texas; artykuły 5ty i 6ty tyczą się żeglugi między obojgiem Mocarstw; 7) Odstąpienie Floryd uważane jest iako zupełne zaspokojenie Zjednoczonych Stanów

w wszelkich pretensyach, roszczonych do Hiszpanii, wyławszy regress przeciwko Francyi, co do okrętów Amerykańskich, zabranych przez Officerów Franczkich w portach Hiszpańskich. — Donoszą z Wassyngtonu pod dniem 30stym Grudnia, że Senat odprawił przy drzewkach zamkniętych dwa posiedzenia, gdzie naradzano się nad nowym traktatem handlowym zawartym z Angliją, na lat 10, według którego (iako pisze gazeta Charlestowneńska) Zjednoczone Stany zostają przy prawie rybołówstwa tak, iako umowiono było traktatem z roku 1773, a zatem granice swoje rozciągają aż do Oceanu spokojnego, zajmując nysie rzeki Kolumbii. — Prowincya Alabama przyjeta do rzędu Zjednoczonych Stanów, upoważnioną została do ułożenia dla siebie konstytucyi. — Kongressowi przelożono projekt do prawa względem opiekowania się biednymi immigrantami, dla których okręty przewożące tak mało mają starania i ludzkości, iż z 5000 ludzi zabranych w Antwerpji, 1000 na drodze umarło; proponowano więc, aby wprzyszłości żaden okręt na 5 beczek ładunku nie brał nad dwóch podróznich. — Osada Francuzka w tak zwanem Polu przytułku, uchylona jest w samey rzeczy. Według listu z Nowego Yorku, datowanego pod dniem 24tym Grudnia, Poseł Hiszpański odstąpił własność pomienionego Kraju Zjednoczonym Stanom z warunkiem, aby oddalić z tamąd Francuzów. W skutku tego zakładają nową osadę w Tombekehee, dokąd ciągnie wiele Francuzów będących w Ameryce, szczególniej z Nowego Yorku. Jenerał Lefebvre Desnouettes bawiący w Wassyngtonie, ma polecenie sobie nrządzenie tey nowej osady, która położona jest w Prowincyi Alabama, ma osobny swój obwód i nazywa się Marengo; zakładają tam miasto pod nazwiskiem Aigleville, ulice zaś mają mieć nazwiska od mieysc znakomitszych zwycięstw Francuzkich. — Gazety Amerykańskie umieściły list P. Adamsa Sekretarza Zjednoczonych Stanów, pisany do Ministra Hiszpańskiego Don Pizarra, gdzie piszący składa powód wojny z Seminolami na Macgregora i innych awanturników Angielskich, będących w służbie powstańców, którzy na wyspie Amelii i w zatoce Tambayskiej osady rozbojników merskich zakładali, i robowali własność Hiszpańską i Zjednoczonych Stanów; dalej zaś twierdzi, że ztąd przyszli Armbruster i Arbutnot, będący w służbie Macgregora, którzy nadużywając imienia Angielskiego podżegali powstańców przeciwko Hiszpanom, a Indianów przeciwko Zje-

dnoczonym Stanom; że z tego powodu Indianie dopuszczali się zgroz i okrucieństw, za które Jenerał Jackson zemścił się sprawiedliwie; że zresztą Władze Hiszpańskie w Florydzie wspierały Indianów, a tak musiało przyysźdź koniecznie do zajęcia twierdzy S. Marks i Pensakoli. List ten poparty mnóstwem dowodów, zdaie się wyjaśniać dostateczn e powyższą okoliczność, Imboc gazety Londyńskie Times i Kuryier nie chcą poprzestać na tem. Gazety Angielskie zawierają rozmaite powieści o Jenerale Jacksonie. Rodzice jego byli rodem z Irlandyi, i wywędrowali w r. 1765 do Karoliny południowej, gdzie Jackson przyszedł na świat r. 1767 pod Camden. Matka jego, kobieta wzorowego charakteru, wpała weń od młodości nienawisć ucisku i tyranii; ztąd to zapewne pochodzi, (pisze dziennik Londyński Kuryier); że Jackson nazywa Lud Angielski „nieprzyjacielem rodu ludzkiego“ i „rozbojnikiem świata.“ — W Marcu 1814 prowadził Jackson wojnę przeciwko Kreekom, z takim okrucieństwem, iż nie wyczął pierwej, dopóki nie wytepił całej części (1000 ludzi liczący), która oręż podniosła; i same tylko niewiasty i dzieci ochraniał. Pośród własnych ziomeków swoich doznaie wielkiej uprzejmności. Kupując niedawno dobra wystawione na sprzedaż publiczną, odstąpili wszyscy współzalcznicy jego tak dalece, iż dobra te kupił za cenę wywołaną. Słychać, że teraz ma uchylić się od służby. — Jenerałny Adwokat Ziednoczonych Stanów przybył do Baltimore, aby obecnym był processowi przeciwko kupcom Amerykańskim, którzy uzbrajali okręty korsarskie. Aresztowano ich już do dwudziestu i stawiono przed Sądem, a od tego czasu mniej widać korsarzy na morzu otwartem. — Z Nowego Orleanu donoszą, że Ziednoczone Stany rozkazały swoim okrętom wojennym chwycić wszystkich korsarzy uzbrojonych w Galwestonie; że okręt Firebrand odesłał ich już 4 do Nowego Orleanu; i że wojsko Hiszpańskie, płynące od wyspy Kuby do Pensakoli, z boiaźni przed temi korsarzami musiało wrócić się do Hawanny.

Ameryka Hiszpańska.

Goeleta Midas, która odplynęła z Coquimbo (w Chili) dnia 16. Listopada, a dnia 10. Stycznia w Nowym Yorku stanęła, przywiezła wiadomość, że Hiszpanie w samej rzeczy dnia 6. Września ustąpili z Talcahuano i z Concepcion, zburzywszy pier-

wey warownie; że Jenerał San Martín żądać miał uwolnienia od służby; że Jenerał Brayer opuścił Buenos - Ayres dnia 24go Grudnia, wydawszy odezwę względem swojego sposobu postępowania; i że Artigas zmusił Portugalczyków do ucieczki z El-Helbidero, z zostawieniem dział i taborów. — Na wyspie S. Tomasza słychać było, że powstańcy w dniu 2. Listopada zdobyli Barcelonę i zagrażali Kumanę; że Morillo miał tylko szczątki pozostałe z wojska przeszłorocznego, i że przybycie Lorda Cochrane ożywiło męstwo powstańców. — Tymczasem gazeta Londyńska Morning-Chronicle odwołuje się do listu z wyspy S. Małgorzaty, według którego Lord Cochrane nie przybył do żadnej okolicy Wenecełańskiej, lecz wylądował na Valparaiso (w Chili) i objął dowodztwo nad zgromadzoną tam flotą; pogłoska zaś o jego połączeniu się z Brionem, rozsianą tylko była przez tegoż, dla ułatwienia swojego przedsięwzięcia przeciwko Kumanie. — Według Dostrzegacza Austriackiego słychać, iż jedna z głównych osób w Buenos - Ayres, proponowała Ziednoczonym Stanom Ameryki północnej przyjęcie tej Prowincyi do Związku Ziednoczonych Stanów, co na pomienioną osobę ściągnąć miało wielką nieprzyjaźń w Buenos - Ayres. Przeciwnie donoszą gazety z Nowego Yorku, że pewien w Montevideo osiadły Obywatel Ziednoczonych Stanów, doniósł korespondentowi swojemu w Ameryce północnej szczególniejszą wiadomość, iż Rząd Buenos - Ayreski łącznie z Chilijskim uchwalił wysłać do Europy Deputowanego, ofiarując koronę południowo - Amerykańską pewnemu Europejczkowi nie będącemu rodu Hiszpańskiego. Dodają, że pomieniony Deputowany ma nappierwej udać się do Francyi. (Też samą wiadomość umieściły wszystkie gazety Paryżkie z dnia 10. Lutego). — O przybyciu Jenerała Renowalesa do Nowego Orleanu donoszą gazety Amerykańskie, że Jenerał ten wależył dawniej o niepodległość Hiszpanii przeciwko Bonapartemu; później ściągniawszy na siebie podeyżnienie o spiski, popadł w niełaszkę u Króla i umknął do Anglii, gdzie wdał się w wyprawę na rzecz powstańców; atoli stanawszy z nią w miesiącu Wrześniu r. z. w Nowym Orleanie, namyslał się inaczej, porozumiał się z swoimi Officerami, zabezpieczył sobie okręty, broń i amunicyję, i wydał odezwę oświadczaając w niej, że przekonał się o złej sprawie powstańców, że był mamionym tyl-

ko etc., i że zatem przedsięwziął działać według takich rozkazów, jakie otrzymał od Króla Hiszpańskiego, i t. d. — Pułkownik Angielski Wilson, którego Bolívar skazał być na więzienie, a który umknął za pomocą samychże powstańców, miał być w porozumieniu z Władzami Hiszpańskimi w Karakas, i otrzymać od nich włości w Guianie Hiszpańskiej, tudzież przywilej do wolnego handlu. Ztąd można wnosić jak Bolívar mógł spuszczać się na niego, i ile wiary warte są jego oświadczenia względem Boliwara.

Hiszpania.

Gazeta Dworska Madrycka umieściła wyrok Królewski z dnia 14. Stycznia, w którym oświadczone: „Dobroć, niepamięć i łaskawość, z jaką Król obchodził się dotychczas z uwiedzionymi Poddanymi Swoimi w Ameryce, nie może rozciągać się na cudzoziemskich awanturników, którzy bądź z bronią w ręku pod chorągwiami buntowników, bądź jako dowódcy im potrzeby wojenne schwytani, śmiercią karani będą, ich zaś majątek z konfiskowanym zostanie.“ — Ponieważ Wice-Król Peruwianski już od roku prosił ustawicznie o wsparcie okrętami uzbroionemi, przeto wydano rozkaz aby z wyprawy Kadyxńskiej posłać mu niezwłocznie dwa okręty liniowe, Elmo i Guerrier, tudzież fregaty Dianę i Perłę. Niektórzy sądzą, że na tem skończy się cała wyprawa Kadyxńska, gdy tymczasem według listu pisanego ztamtąd pod dniem 12tym Stycznia stało w mieście i w okolicach 20,000 wojska, a 3 okręty liniowe i 5 fregat uzbrojonych było. — Z powodu spisku odkrytego w Walencji, stracono 13 osób. — Odezwa Jenerała Elio Wielkorzędcy w Walencji, obiaśnia nam nakoniec ów spisek odkryty w pomienionem mieście. Widać, że rozciągłość tego była wielka i plany daley zmierzające, niż nam dawniejsze doniesienia wystawiały. Jenerał ten odezwał się do mieszkańców Walencji w sposób następujący: „Widowisko, któreście właśnie nyrzeli, nie będzie zdawać się wam tak krwawę, gdy zważyście zbrodnie, za które potwory te oddane były pod miecz katowski. Obalili Monarchię i Rząd, rozboje, mordy i nasylenie mściwości poddać pod jedno systema i przeleć krwi potoki, oto były ich zamiary. Chcieli oni Lud Hiszpański zhańbic na wieki, chcąc uczynić was współwinowacami, i narzędziami swoich zbrodniczych planów. Nie udzielili oni wam jeszcze tych planów, wszakże gotowali głęboką obelgę dla sławy i prawego sposobu myślenia mieszkańców Walencji i tey waleczney załogi. Nie po-

przestając na własnych zbrodniach, chcieli jeszcze wszystkich złoczyńców uwolnić, i stowarzyszyć sobie jako godnych siebie sprzymierzeńców, dla dokonania za ich pomocą tego pełnego winy przedsięwzięcia.“ — „Opatrzność, czuwająca nad nami, użyła nadzwyczajnych środków, niedosięgłych rozumem ludzkim, dla zniszczenia, jak sobie tnszę tych nieprzyjaciół tronów, praw i Religii naszej; udzieliła mi potrzebnego światła do odkrycia tych 13 nikczemników, których właśnie widzieliście umierających śmiercią sprawiedliwości, przekonawszy się oraz o ich winie. Mieszkańcy Walencji! Nie oni sami byli zdrajcami z pomiędzy nas, mają pomocników i współwinowayców w tey Prowincyi i w całym Królestwie. Waszą jest rzeczą, prawi Obywatele, waszą woiownicy Hiszpańscy, którzy zawsze byliście wzorem wierności dla Króla waszego, i posłuszeństwa dla praw Oyców waszych, którzy niewątpliwie okazali wstręt od tych potworów, waszą mówię rzeczą jest wskazać mi ich, a moją, onych wyhorzonić. Pomyślrość wasza, wasze szczęście, zawiśły od tego. Dopokąd jeszcze który ukrywać się będzie w waszym gronie, póty nie spodziewajcie się danowego szczęścia, dopóki rozszerzać się będą te zgubne i zbyt rozwięzłe zasady, dopóty nadaremnie polega oyciec na miłości i uległości dzieci swoich, małżonka na wierności i pełnych miłości względach swojego małżonka, póty nie ma prawdziwey przyjaźni ani szczeręgo słowa, ani praw, anież cnot towarzyszkich. Przyydzcie nakoniec do tego, że jeden przeciw drugiemu gotować będzie sztylety, zatopiony w ślipy stronnictwa nienawiści, syn zabijać będzie oycę, któremu winien życie i matkę której stał pokarm. Jeżeli obraz ten zda się wam oddany być zbyt czarnemi kolorami, pomniście, iż nieprzyjaciele wasi trzymają się wyraźnie tych zasad, które obalają Monarchię, i że także te samą przepaść gotować chcą pod nogami naszymi. Ale nie boycie się ich; Bóg, co broni Lud ten Katolicki, obdarzył Naród Hiszpański wysokimi cnotami. Nic nie zachwiecie ich przywiązania do S. Religii i do ich Króla. — Otarzajcie tron znaydzie zawsze swoich obrońców. Doświadczeni Wodzowie rządzą drugiemu Prowincyami, i tey na nich nie zbywa. Do ostatniego tchu życia, widzieć będziecie na czele wiernych pokonywającego buntowników Jenerała.“ — (Podpisano) „Elio.“ — W Madrycie nie pochwalono tey odezwy, i poczyniła to za rzecz przynajmniej nieroztropną, iż Jenerał Elio odkrytemu spiskowi przyznał publicznie tak wielką rozciągłość, bądź to już słusznie albo niesłusznie.